ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของพนักงานในบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง

Factors Influencing Environmental Conservation Behavior of Employees in an Electronic Component Manufacturing Company

[1]กรกนก ธนตฤณชาติ และ [2]ชวนชื่น อัคคะวณิชชา

[1]Kornkanok Tanatrinchat and [2]Chuanchuen Akkawanitcha

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Management Science, Silpakorn University, Thailand

E-mail: Tanatrinchat_K@su.ac.th

Received June 15, 2022; **Revised** July 3, 2022; **Accepted** July 25, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคลและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) อิทธิพลของการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบที่มีผลต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคล และ 3) อิทธิพลของบรรทัดฐานส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่งในจังหวัดราชบุรี จำนวน 300 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุไม่เกิน 30 ปี การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาท ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า การรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมาอยู่ในระดับมาก ส่วนความรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคล และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าการรับรู้ปัญหา การมีความรับผิดชอบ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคล และบรรทัดฐานส่วนบุคคล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่การตระหนักถึงผลที่ตามมามีอิทธิพลเชิงลบต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในส่วนขององค์กรที่เกี่ยวข้องอีกด้วยเพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น

คำสำคัญ: การรับรู้ปัญหา; การตระหนักถึงผลที่ตามมา; การมีความรับผิดชอบ; บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม; พฤติกรรม; การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม; ผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

Abstract

This research aimed to study (1) level of problem awareness, awareness of consequences, ascription of responsibility, personal norm pro-environmental behavior, and pro-environmental behavior; (2) influence of problem awareness, awareness of consequences, ascription of responsibility to personal norm pro-environmental behavior; and (3) influence of personal norm pro-environmental behavior to pro-environmental behavior. The research collected information from 300 employees of an electronic component manufacturing company in Ratchaburi Province, by the quota sampling method. The research tool was a questionnaire. analysis of data by frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation and regression analysis.

The research results were found as follows: most of the respondents were female, aged less than or equal to 30 years old, with undergraduate education, and a monthly income of less than or equal to 15,000 baht. The results of the data analysis at the opinion level revealed that opinion of variables by problem awareness, awareness of consequences at a high level, then opinion of variables by ascription of responsibility, personal norm pro-environmental behavior, and pro-environmental behavior at the highest level. The hypothesis testing results showed that problem awareness and ascription of responsibility positively influence personal norm pro-environmental behavior and personal norm pro-environmental behavior positively influence pro-environmental behavior statistically significant at level 0.05. While awareness of consequences has a negative influence on personal norms, the statistically insignificant. The findings from this research can be applied to relevant organizations as well to enable personnel in the organization to have more environmental conservation behaviors.

Keywords: Problem Awareness; Awareness of Consequences; Ascription of Responsibility; Personal Norm Pro-Environmental Behavior; Behavior; Pro-Environmental; electronic component manufacturing

บทนำ

ปัจจุบันคนในสังคมให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เนื่องจากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมเพิ่มสูงขึ้น มีสาเหตุมาจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่ซึ่งทำให้ระดับของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสูงตามไปด้วย นอกจากนี้มูลเหตุสำคัญที่ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนเปลงอย่างรวดเร็วและเกิดการเสียสมดุลทางธรรมชาติและไม่ยั่งยืนก็คือพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรของมนุษย์ (ศักดิ์ศรี สืบสิงห์, นิธินาถ อุดมสันต์ และ สุภิมล บุญพอก, 2562) ซึ่งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถกระทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางตรง คือ การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด การทนแทนสิ่งอื่น การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก การบูรณซ่อมแซม การฟื้นฟูเละบำบัดรวมถึงการดูแลและป้องกัน ส่วนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางอ้อม คือ การวางแนวทางของรัฐบาล การพัฒนาประชากรทางด้านคุณภาพ การใช้มาตรการทางด้านกฎหมายเละสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในท้องถิ่นในการอนุรักษ์และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและค้นคว้าวิธีการให้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเกิดประโยชน์สูงสุด (เบญจวรรณ บุณยรัตน์, 2557) ซึ่งพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ทำให้การดูแลสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น บริษัทได้มุ่งสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวซึ่งอยู่ในจังหวัดราชบุรี สนับสนุนภาพรวมของจังหวัดโดยสำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดราชบุรี (2564) ที่ผลักดันให้พัฒนาสู่อุตสาหกรรมด้านกระบวนการผลิต รวมถึงการบริหารการจัดการประกอบธุรกิจเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาภาคอุตสาหกรรมให้ยั่งยืนเพื่อรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ทางบริษัทได้การรับรองมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม มอก. 14001 แสดงถึงบุคลากรในองค์กรที่พึงมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (บุษกร คำโฮม, 2557)

ในอดีตบริษัทผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นองค์กรที่มีส่วนในการทำลายสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ทำให้องค์กรดังกล่าวหันมาให้ความสนใจกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ของงานวิจัยที่ผ่านมาของการศึกษางานวิจัยของ วิลินธร ชูโต และ ชิษณุพงศ์ ประทุม (2558) พบว่าการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ ป่าชายเลน ขยะ ส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในการจัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ขึ้น โดยแสดงถึงพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้สิ่งแวดล้อมอยู่อย่างยั่งยืนในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ยังมีอีกหนึ่งตัวแปรที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้นก็คือ การมีความรับผิดชอบซึ่งการมีความรับผิดชอบ หมายถึง เป็นแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ความรับผิดชอบ แรงจูงใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำของตัวเราเองที่สามารถจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ดีขึ้น ทำให้ช่วยในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม โดย Chiu, Lee, and Chen (2014) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติที่สะท้อนถึงการ

คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานความรู้ด้านนิเวศวิทยาของแต่ละปัจเจกบุคคลได้มีการกระทำที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเห็นถึงความสำคัญของความรับผิดที่มีต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในบริษัท วีอาร์เคสเปคตรัม จำกัด ซึ่งบริษัทนี้เป็นบริษัทผลิตอุปกรณ์ด้านอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งอยู่ที่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งทางองค์กรนี้เป็นองค์กรที่ผลิตสินค้าที่มีมาตรฐาน ISO 14001 ที่ว่าด้วยมาตรฐานเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าพนักงานที่อยู่ในองค์กรอาจจะมีพฤติกรรมที่รักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ หรือมีพฤติกรรมตามนโยบายขององค์กร อีกทั้ง ในขณะนี้องค์กรกำลังดำเนินงานจัดทำโครงการของบริษัทเพื่อมุ่งสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวต่อไป จากนโยบายที่ทางองค์กรได้สนับสนุนของพนักงาน ซึ่งประกอบไปด้วย การรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่จะส่งผลไปสู่พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในส่วนขององค์กรที่เกี่ยวข้องอีกด้วย เพื่อให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบที่มีผลต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษานี้เป็นการทดสอบอิทธิพลของการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบที่มีผลต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทดสอบอิทธิพลของบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. การรับรู้ปัญหา (Problem Awareness)

ภาวิณี กาญจนาภา (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ทัศนคติด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม ทัศนคติด้านความห่วงใยยิ่งแวดล้อม และทัศนคติต่อองค์กรที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้รับอิทธิพลทางตรงสูงสุดจากความตั้งใจเลือกซื้อสินค้าและบริการเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจาก

ทัศนคติต่อองค์กรที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทัศนคติด้านความห่วงใยสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ การวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานการพิจารณาวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 1 การรับรู้ปัญหามีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. การตระหนักถึงผลที่ตามมา (Awareness of Consequences)

นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เขียว (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติปางสีดา พบว่า พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติปางสีดาอยู่ที่ จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการจำแนกกลุ่มพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวส่งผลและมีอำนาจในการจำแนกพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้มาเยือน โดยมีการจำแนกมาตรฐานสูงสุดเรียงตามลำดับ คือ ความตระหนักในคุณค่าของการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ อายุ ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของกิจกรรมการท่องเที่ยวต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และประสบการณ์ในการไปเยือนพื้นที่ธรรมชาติโดยความตระหนักในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 2 การตระหนักถึงผลที่ตามมามีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3. การมีความรับผิดชอบ (Ascription of Responsibility)

พรนภา บุญรอด (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มทรัพยากรและสินค้าอุตสาหกรรม พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มทรัพยากรและสินค้าอุตสาหกรรม จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 3 ความรับผิดชอบมีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4. บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Personal Norm Pro–Environmental Behavior)

นุจรี ป้องแก้ว (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐานและพฤติกรรมการออกแบบโดยคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ออกแบบในอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย พบว่า บรรทัดฐานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออกแบบโดยคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานที่ 4 บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อเชิงบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5. พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Pro– Environmental Behavior)

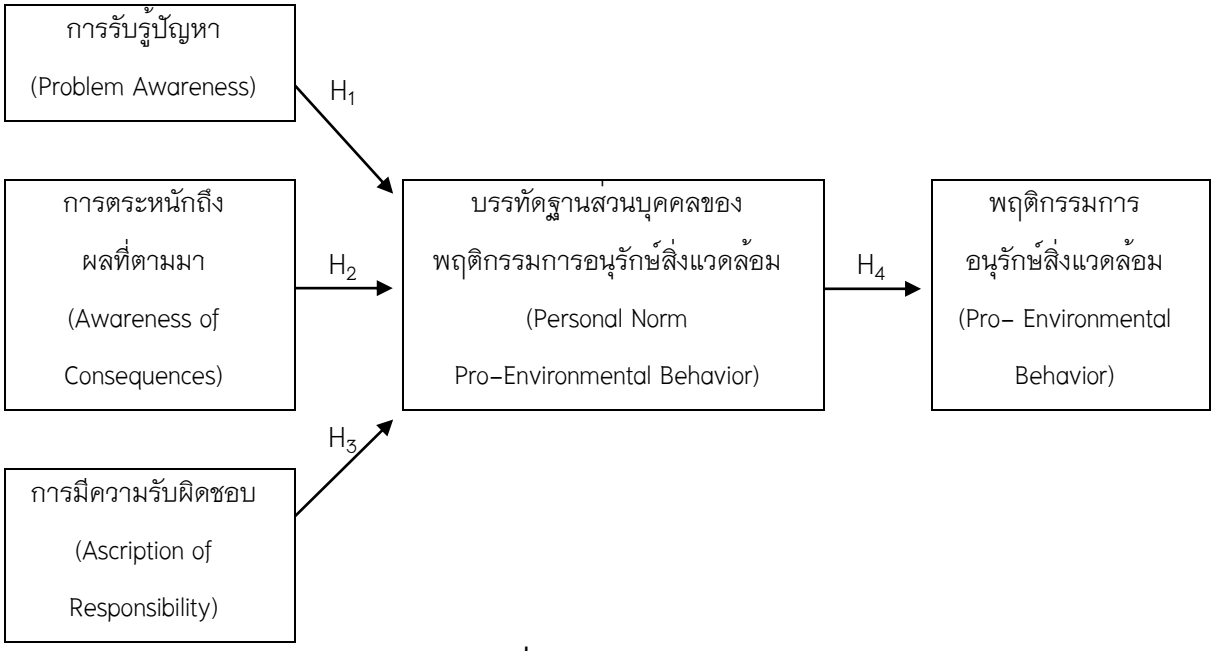
ศักดิ์ศรี สืบสิงห์, นิธินาถ อุดมสันต์ และ สุภิมล บุญพอก (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนของประชาชนใน ตำบลท่าม่วง

อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีวิธีการและ แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้พลังงานมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริโภค และด้านผู้ให้ความรู้และสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามลาดับ

จากการทบทวนวรรณกรรมนำไปสู่การตั้งสมมติฐานว่า การรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบ อันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไปสู่อิทธิพลทางตรงของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามลำดับ

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมาจากแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบ อันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไปสู่อิทธิพลทางตรงของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามลำดับ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ พนักงานฝ่ายผลิตของบริษัท วีอาร์เคส เปคตรัม จำกัด รวมพนักงานฝ่ายผลิตทั้งสิ้น 714 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานฝ่ายผลิต จำนวน 300 คน ใช้วิธีการคัดเลือกโดยทำการเลือกใช้วิธีในการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา โดยคำนวณตามจำนวน

พนักงานฝ่ายผลิต แบ่งกลุ่มตัวอย่างของโรงการผลิตอาคารแรก จำนวน 168 คน และอาคารสอง จำนวน 132 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาจัดทำขึ้นจากการประมวลแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้ในการศึกษาซึ่งจะเป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับรวบรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดย เป็นแบบคำถามปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นการศึกษา อายุงาน รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วย แบบวัดการรับรู้ปัญหา เป็นแบบสอบถามที่ใช้ชี้วัดระดับการรับรู้ปัญหาการแสดงถึงพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ แบบวัดการตระหนักถึงผลที่ตามมา เป็นแบบสอบถามที่ใช้ชี้วัดระดับการตระหนักถึงผลที่ตามมาแสดงถึงพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ แบบวัดการมีความรับผิดชอบ เป็นแบบสอบถามที่ใช้ชี้วัดระดับการมีความรับผิดชอบแสดงถึงพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ แบบวัดบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นแบบสอบถามที่ใช้ชี้วัดระดับบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ แบบวัดพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นแบบสอบถามที่ใช้ชี้วัดระดับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับของกลุ่มตัวอย่างโดยมีการสร้างแบบสอบถามใน Google form โดยใช้เป็นแบบสอบถามออนไลน์ สำหรับการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2565 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์โดยการใช้ค่าความถี่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า การรับรู้ปัญหาในภาพรวม ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ซึ่งอยู่ในระดับมาก การตระหนักถึงผลที่ตามมาในภาพรวม ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ซึ่งอยู่ในระดับมาก การมีความรับผิดชอบในภาพรวม ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวม ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวม ระดับความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นของการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
การรับรู้ปัญหา	3.59	0.42	มาก
การตระหนักถึงผลที่ตามมา	4.14	0.41	มาก
การมีความรับผิดชอบ	4.29	0.40	มากที่สุด
บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.46	0.25	มากที่สุด
พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.46	0.26	มากที่สุด

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบที่มีผลต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา และการมีความรับผิดชอบ สามารถพยากรณ์บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 33.1 โดยการรับรู้ปัญหา (β=.342) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 ส่วนการตระหนักถึงผลที่ตามมา (β=-.034) ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 และการมีความรับผิดชอบ (β=.279) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์อิทธิพลของการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา การมีความรับผิดชอบ ที่มีอิทธิพลต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากร (n=300)

ตัวแปร	บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	3.062	.161		19.043	.000
การรับรู้ปัญหา	.206	.033	.342	6.216	.000**
การตระหนักถึงผลที่ตามมา	-.021	.039	-.034	-.543	.587
การมีความรับผิดชอบ	.174	.039	.279	4.461	.000**

R^2=0.339, Adjust R^2=0.331, F=31.011, **=P<0.01

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาอิทธิพลของบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า ผลการวิเคราะห์บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 29.8 โดยบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (β =.317) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 4

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์อิทธิพลของบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากร (n=300)

ตัวแปร	พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	3.011	.252		11.958	.000
บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.325	.056	.317	5.772	.000**

R^2=0.301, Adjust R^2=0.298, F=33.315, **=*P*<0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของตัวแปรการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา อยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของตัวแปรการมีความรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานในบริษัท วีอาร์เคสเปคตรัม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ให้ความใส่ใจต่อการคัดแยกประเภทของขยะในสถานที่ทำงานเสมอ ชอบแบ่งปันประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้เกิดความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม หลีกเลี่ยงการกระทำที่จะส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงาน เลือกใช้อุปกรณ์ในการทำงานที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ และศึกษาวิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในสถานที่ทำงานเพื่อให้ประหยัดพลังงานมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี กาญจนาภา (2562) พบว่า ประชาชนมีรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกลักษณ์ ธนเจริญพิศาล (2555) พบว่า พนักงานสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความตระหนักการจัดการสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจรี ป้องแก้ว (2559) พบว่า ผู้ออกแบบในอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย มีบรรทัดฐานด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของ

นภวรรณ ฐานะกาญจน์พงษ์เขียว (2561) พบว่า ผู้มาเยือนมีพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 มีดังนี้

การรับรู้ปัญหามีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันนับวันยิ่งทรุดโทรมลงในหลายชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่วิกฤติก่อให้เกิดความเสียหายต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมมีมากมายทั้งในระดับกว้างและระดับแคบ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กล่าวถึงสาเหตุหลักของปัญหาสิ่งแวดล้อม 2 ประการคือ หนึ่ง การเพิ่มของประชากร เนื่องจากมีความต้องการบริโภคทรัพยากรเพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะเป็น เรื่องอาหาร ที่อยู่อาศัยพลังงาน ฯลฯ และประการที่สอง คือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สรุปคือมนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่สุดในการทำลายธรรมชาติและสภาวะสิ่งแวดล้อม โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวเร่งซึ่งจากสาเหตุดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมหลายประการคือทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง เนื่องจากการใช้ทรัพยากรไม่ประหยัดจนก่อให้เกิดปัญหามลพิษต่าง ๆ เช่น มลพิษในน้ำ มลพิษในอากาศและมลพิษทางเสียง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี กาญจนาภา (2562) พบว่า ความรู้สึกต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

การตระหนักถึงผลที่ตามมามีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ผลการศึกษาพบว่า การตระหนักถึงผลที่ตามมามีอิทธิพลเชิงลบต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่คนเรามีการตระหนักถึงผลที่ตามมาที่จะทำให้เกิดบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้นั้น บางทีอาจจะต้องผ่านการรับรู้ความสามารถในการลดภัยคุกคามที่มีต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจาก การรับรู้ความสามารถในการลดภัยคุกคามนั้น โดยที่บุคคลเชื่อในความสามารถของตนเองในการควบคุมสิ่งที่เกิดขึ้นหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมไปถึงการหลบหลีกจากภัยคุกคามเพื่อเป็นการลดลงของผลที่จะตามมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kenter, Hyde, Christie & Fazey (2011) ได้ศึกษาเรื่องความสำคัญของการพิจารณาในการประเมินมูลค่าบริการของระบบนิเวศในประเทศกำลังพัฒนาหลักฐานจากหมู่เกาะโซโลมอน ที่พบว่า การตระหนักถึงผลที่ตามมาของเป้าหมายที่ได้ประมาณค่าต้องผ่านการรับรู้ความสามารถในการลดภัยคุกคามก่อน ค่อยส่งผลต่อความรู้สึกผูกพันที่ดำเนินการตามบรรทัดฐานส่วนบุคคลนั้นเอง

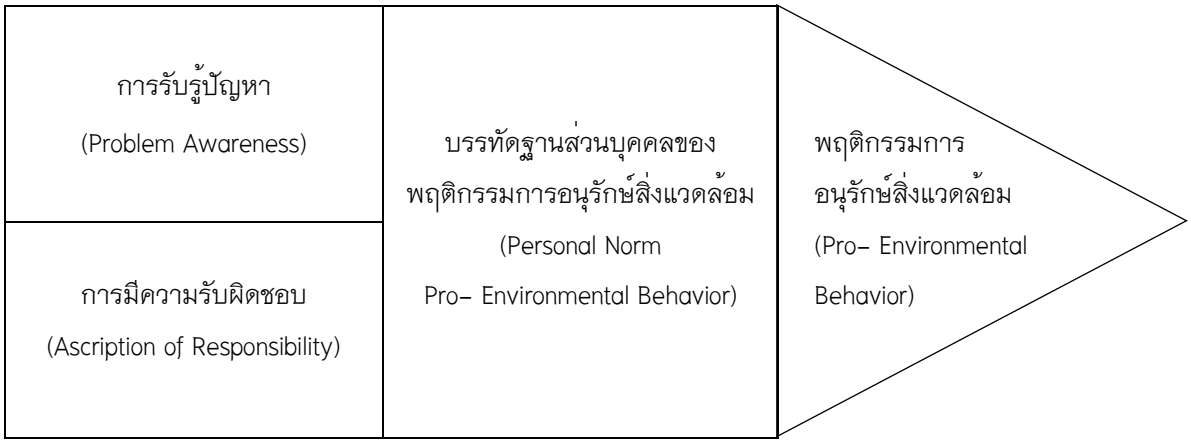
ความรับผิดชอบมีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การมีความรับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีหลักการสำคัญ เช่น ต้องใช้อย่างฉลาด กล่าวคือ ในการที่จะใช้ทรัพยากรแต่ละอย่างนั้น ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลได้ผลเสีย ความขาดแคลน หรือความหายากในอนาคต อีกทั้งพิจารณาทางหลักเศรษฐศาสตร์อย่าง

ถี่ถ้วนด้วย ประหยัด (เก็บ รักษา สงวน) ของที่หายาก หมายถึง ทรัพยากรใดที่มีน้อยหรือหายากควรอย่างยิ่งที่จะเก็บรักษาเอาไว้มิให้สูญไป บางครั้งถ้ามีของบางชนิดที่พอจะใช้ได้ก็ต้องใช้อย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย หาวิธีการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีหรือเสื่อมโทรมให้ดีขึ้น (ซ่อมแซม ปรับปรุง) กล่าวคือ ทรัพยากรใดก็ตามมีสภาพล่อแหลมต่อการสูญเปล่า หรือจะหมดไป ถ้าดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักวิชา ควรอย่างยิ่งที่จะได้หาทางปรับปรุงให้อยู่ในลักษณะที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา บุญรอด (2561) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มทรัพยากรและสินค้าอุตสาหกรรม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ถือเป็นส่วนหนึ่งที่มาจากแรงจูงใจในสังคมที่พึงปกป้องสิ่งแวดล้อมเพื่อคนรุ่นหลังต่อไป บรรทัดฐานส่วนบุคคลนั้นถูกพบว่าเป็นตัวทำนายพฤติกรรมซึ่งเป็นขอบเขตของบุคคลที่รู้สึกถึงความรับผิดชอบในการมีพฤติกรรมใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นความรู้สึกผูกพันกับจริยธรรมของบุคคลนั้นๆ และเชื่อมโยงความคิดของบุคคลจากประสบการณ์ เป็นความรู้สึกผูกพันทางศีลธรรมของบุคคล และกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะสอดคล้องกับค่านิยมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุจรี ป้องแก้ว (2559) พบว่า บรรทัดฐานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการออกแบบโดยคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการเสริมสร้างพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังแผนภาพ

การรับรู้ปัญหา (Problem Awareness) : การรู้สึกเข้าใจถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวในชีวิตประจำวันของพนักงาน เช่น ปัญหามลพิษต่างๆ ปัญหาสุขอนามัยและความสะอาดในที่ทำงาน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นมีความหลากหลายและขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

การมีความรับผิดชอบ (Ascription of Responsibility) : การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของตนเองในที่ทำงาน เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การดูแลรักษาและแก้ไขสภาพในที่ทำงาน รวมถึงการส่งเสริม สนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย

บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Personal Norm Pro–Environmental Behavior) : ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเล็งเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปฏิบัติงานในที่ทำงานควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การใช้เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และการประหยัดพลังงาน

พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Pro– Environmental Behavior) : การแสดงออกของพนักงานในการรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ทรัพยากรในสถานที่ทำงานให้เกิดความคุ้มค่า หรือเกิดประโยชน์สูงสุด เลือกอุปกรณ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง เพื่อส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมในเชิงลบน้อยที่สุด

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ พบว่า 1) ความคิดเห็นของตัวแปรการรับรู้ปัญหา การตระหนักถึงผลที่ตามมา อยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของตัวแปรการมีความรับผิดชอบ บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การรับรู้ปัญหา การมีความรับผิดชอบ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ3) บรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบ ให้ความสำคัญด้านการตระหนักถึงผลที่ตามมาในภาพรวม สนับสนุนให้พนักงานและเพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังเพื่อช่วยลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การ ส่วนผลการศึกษาการมีความรับผิดชอบส่งผลต่อบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้พนักงานมีความรับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในองค์การมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านบรรทัดฐานส่วนบุคคลของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีส่วนช่วยในการ

ประหยัดพลังงานในที่สถานที่ทำงาน โดยทำการเสริมสร้างความเปลี่ยนแปลงในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานที่ทำงานตลอดเวลาและจากผลการศึกษายังพบอีกว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมช่วยสร้างจิตสำนึกให้พนักงานมีพฤติกรรมในการคัดแยกประเภทขยะในสถานที่ทำงาน รวมถึงการชอบแบ่งปันประสบการณ์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่เพื่อนร่วมงาน

3. จากผลการศึกษาของการเก็บข้อมูลในบริษัท สามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้ในการช่วยนำร่องเป็นแนวทางในการพัฒนาพนักงานในบริษัทให้มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นประโยชน์เชิงบวกที่ดีต่อบริษัทและพนักงานด้วยกันเองในระยะยาว รวมถึงการพัฒนาที่ยิ่งขึ้นของพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อความที่ยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากรในบริษัท วีอาร์เคสเปคตรัม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบุคลากรในบริษัทอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิจัย

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากรในบริษัท วีอาร์เคสเปคตรัม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยศึกษาจากปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มเติมจากตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

นภวรรณ ฐานะกาญจน์พงษ์เขียว. (2561). พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติปางสีดา. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 11*(1), 1707–1720.

นุจรี ป้องแก้ว. (2559). การเปรียบเทียบค่านิยม ความเชื่อ บรรทัดฐานและพฤติกรรมการออกแบบโดยคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ออกแบบในอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย. *วารสารวิศวสารลาดกระบัง, 33*(4), 67–73.

บุษกร คำโฮม. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวของผู้ประกอบการในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารปัญญาภิวัฒน์, 5*(1), 92–104.

เบญจวรรณ บุณยรัตน์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประชาชนชายแดนไทย–ลาว. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 7*(2), 1–9.

พรนภา บุญรอด. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมสังคม และการกำกับดูแล กับประสิทธิภาพการดำเนินงาน กลุ่มทรัพยากรและสินค้าอุตสาหกรรม. *วารสารสหวิทยาการวิจัย, 8*(1), 49–60.

ภาวิณี กาญจนาภา. (2562). อิทธิพลของทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. *วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ, 12*(2), 58–74.

ราตรี ภารา. (2559). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.* กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.

วิลินธร ชูโต และ ชิษณุพงศ์ ประทุม. (2558). การรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการ. *วารสารวิจัยสหวิทยาการไทย, 10*(3), 52–59.

ศักดิ์ศรี สืบสิงห์, นิธินาถ อุดมสันต์ และ สุภิมล บุญพอก. (2562). การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนของประชาชนใน ตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 5*(2), 193–203.

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี. (2564). *รายงานประจำปี 2564.* ราชบุรี: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี.

เอกลักษณ์ ธนเจริญพิศาล. (2555). ความตระหนักและการยอมรับการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) มาใช้ในองค์การภาครัฐ: ศึกษากรณีสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. *วารสารสมาคมนักวิจัย, 17*(1), 42–54.

Chiu, Y–T. H., Lee, W–I., & Chen, T–H., (2014). Environmentally responsible behavior in ecotourism: Antecedents and implications. *Tourism Management, 40*(1), 321–329. DOI: 10.1016/j.tourman.2013.06.013

Kenter, J.O., Hyde, T., Christie, M., & Fazey, L. (2011). The importance of deliberation in valuing ecosystem services in developing countries–Evidence from the Solomon Islands. *Global Environmental Change, 21*(2), 505–521. https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2011.01.001